

Кафедра німецької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних
мов Сулім В.Т.

“19” серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 02.06 ПОРІВНЯЛЬНА ФРАЗЕОЛОГІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Спеціальність

035 Філологія

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація

**035.04 Германські мови та літератури (переклад
включно)**

Освітньо-професійна програма

Німецька мова і література

(назва спеціалізації)

Кафедра німецької філології

2017-2018 навчальний рік

“Порівняльна фразеологія німецької мови”. Робоча програма з навчальної дисципліни для спеціальністю 035 Філологія, спеціалізація 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно)» освітньо-професійною програмою «Німецька мова і література», Львів: ЛНУ, 2017. – 11 с.

Розробник: Віталіш Любов Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент

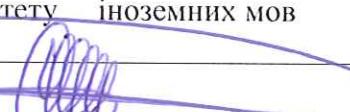
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол від “29” серпня 2017 року № 10

Завідувач кафедри німецької філології

(підпис) (Максимчук Б. В.)
(прізвище та ініціали)

Ухвалено Вченуою радою факультету іноземних мов

Сумін В.Т.

Протокол від “29” серпня 2017 року № 1

© _____, 2017 рік
© _____, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

“ПОРІВНЯЛЬНА ФРАЗЕОЛОГІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ”

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Вибіркова	
Модулів – 2		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2		2-й	-
	Спеціальність: 035 Філологія	<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин -90	Спеціалізація: 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)	5-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо-професійна програма: Німецька мова і література	<i>Лекції</i>	
	Освітній ступень: бакалавр	16 год.	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	-
		<i>ІНДЗ:</i>	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу:

Вибірковий теоретично-практичний курс «Порівняльна фразеологія» має на меті сформувати теоретичні знання студентів щодо специфіки функціонування німецьких фразеологізмів, їхнього лексичного складу та синтаксичної будови, їхнього значення, стилістичного забарвлення, дати знання підбору українських відповідників німецьких фразеологізмів у літературній та розмовній мові та сформувати у студентів практичні навички у визначенні семантико-структурного типу та стилістичного навантаження німецького фразеологізму для правильного вибору українського відповідника до нього.

Завдання курсу:

методичні: вивчення фразеологічного фонду німецької мови у синхронічному аспекті; ознайомлення студентів з фразеологією німецької мови як сукупністю фразеологічних моделей, які складають цілісну систему; вивчення фразеологічного фонду німецької мови з точки зору структури та семантики;

пізнавальні: вивчення студентами фразеологічного фонду мови в культурологічному аспекті; усвідомлення студентами суті мовних явищ системи іншої мови; вміння працювати з науковою літературою, вміння обробляти фактичний матеріал, тощо;

практичні: розвиток та удосконалення навичок практичного використання фразеологічного складу мови; здійснення лексичного аналізу тексту (виявлення та розпізнавання структурних моделей фразеологізмів, семантичний аналіз фразеологічного складу мови); підбір еквівалентного українського відповідника з урахуванням специфіки тексту.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- визначення фразеологізму
- структурні типи фразеологізмів
- структурно-семантичні характеристики окремих типів фразеологізмів (парних словосполучень, сталих порівнянь, приказок, прислів'їв)
- семантичні та формальні особливості прислів'їв
- тематичні групи німецьких та українських фразеологізмів
- способи перекладу фразеологізмів
- словники фразеологізмів німецької та української мови

вміти:

- визначити структурний тип фразеологізму та його стилістичне забарвлення
- навести приклади до кожного типу фразеологізмів
- вказати його семантичні та формальні характеристики
- знайти еквівалентний переклад чи відповідник німецького фразеологізму українською мовою
- обґрунтувати вибір українського відповідника з урахуванням комунікативного навантаження фразеологізму у контексті

3. Програма навчальної дисципліни

Назва змістового модуля	Теми	Кількість аудиторних годин
Змістовий модуль 1. Основні структурні типи німецьких фразеологізмів	Тема 1. Фразеологія як лінгвістична дисципліна. Класифікації німецьких фразеологізмів Тема 2. Парні словосполучення. Усталені порівняння. Тема 3. Приказки. Прислів'я. Тема 4. Фразеологічні словники.	16
Змістовий модуль 2. Українські відповідники німецьких фразеологізмів.	Тема 5. Переклад парних словосполучень та усталених порівнянь. Тема 6. Українські відповідники німецьких приказок. Тема 7. Переклад прислів'їв. Засоби образності у прислів'ях. Тема 8. Переклад цитат і крилатих висловів.	16

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Усього	Денна форма					Заочна форма					
		у тому числі	л	п	лаб	інд	ср	Усього	у тому числі	л	п	ла б
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Змістовий модуль 1. Фразеологізми-словосполучення

Тема 1. Фразеологія як лінгвістична дисципліна. Класифікації фразеологізмів	11,25	2	2			7,2					
Тема 2. Парні словосполучення. Усталені порівняння.	11,25	2	2			7,2					
Тема 3. Приказки. Прислів'я.	11,25	2	2			7,2					
Тема 4. Фразеологічні словники.	11,25	2	1			7,2					
Разом –	45	8	7			29					

модуль 1											
Змістовий модуль 2. Фразеологізми-речення.											
Тема 5. Переклад парних словосполучень та. усталених порівнянь.	11,25	2	2			7,2					
Тема 6. Українські відповідники німецьких приказок.	11,25	2	2			7,2					
Тема 7. Переклад прислів'їв. Засоби образності у прислів'ях.	11,25	2	2			7,2					
Тема 8. Переклад цитат і крилатих висловів.	11,25	2	1			7,2					
Разом – модуль 2	45	8	7			29					
Усого	90	16	1			58					
6	6	6									

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Фразеологія як лінгвістична дисципліна. Класифікації фразеологізмів	2
2	Тема 2. Парні словосполучення. Усталені порівняння.	2
3	Тема 3. Приказки. Прислів'я.	2
4	Тема 4. Фразеологічні словники.	1
5	Тема 5. Переклад парних словосполучень та. усталених порівнянь.	2
6	Тема 6. Українські відповідники німецьких приказок.	2
7	Тема 7. Переклад прислів'їв. Засоби образності у прислів'ях.	2
8	Тема 8. Переклад цитат і крилатих висловів.	1
Разом		16

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1	Тема 1. Фразеологія як лінгвістична дисципліна. Класифікації фразеологізмів Тема 2. Парні словосполучення. Усталені порівняння. Тема 3. Приказки. Прислів'я. Тема 4. Фразеологічні словники.	7,2 7,2 7,2 7,2
Разом – модуль 1		29
Модуль 2	Тема 5. Переклад парних словосполучень та усталених порівнянь. Тема 6. Українські відповідники німецьких приказок. Тема 7. Переклад прислів'їв. Засоби образності у прислів'ях. Тема 8. Переклад цитат і крилатих висловів.	7,2 7,2 7,2 7,2
Разом – модуль 2		29

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-балльною шкалою (для екзаменів і заліків).

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується заліком, становить за поточну успішність 50 балів (самостійна робота: опрацювання конспекту та виконання письмових завдань до лекцій), на заліку – 50 балів (за результатами двох письмових модульних робіт);

при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	
81-89	B	Дуже добре		
71-80	C	Добре	Добре	
61-70	D	Задовільно		
51-60	E	Достатньо	Задовільно	Зараховано

Протягом семестру проводиться одна контрольна робота. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цього виду контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

12. Методичне забезпечення

Рекомендована література

Базова

1. Баран Я. А та ін. Фразеологія: Знакові величини / Баран Я. А., Зимомря М. І., Білоус О. М., Зимомря І. М.. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 256 с.
2. Віталіш Л. П. Німецькі прислів'я та приказки: вправи і тести. / Л. П. Віталіш // – Львів: ПАІС, 2009. – 204 с.
3. Гавриль В. І. Сталі сполучення слів у сучасній німецькій мові : походження та вживання / В. І. Гавриль. – Київ: Вища школа, 1971. – 246 с.
4. Мізін К. І. Німецько-український фразеологічний словник (усталені порівняння) / Костянтин Мізін. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 304 с.
5. Borchard-Wustmann-Schoppe. Die sprichwörtlichen Redensarten im deutschen Volksmund / Borchard-Wustmann-Schoppe. – Leipzig : VEB F. A. Brockhaus-Verlag, 1955. – 539 S.
6. Burger H. Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen / Harald Burger. – Berlin : Schmidt, 2015. – 241 S.
7. Duden. Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten. Wörterbuch der deutschen Idiomatik. – Mannheim u.a. : Dudenverlag, 2002. – 955 S.

Допоміжна

1. Віталіш Л. П. Komparative phraseologisierte Satzgefüge. / Л. П. Віталіш // Наукові записки Кіровоградського державного університету імені Володимира Винниченка. – Серія : Філологічні науки (мовознавство) : У 2 ч. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – Вип. 105 (1). – С. 312-315.
2. Гавриль В. І., Пророченко О. П. Німецько-український фразеологічний словник / У 2-х томах. / Укл. В. І. Гавриль, О. П. Пророченко. – Київ : Радянська школа, 1981.
3. Гавриль В. І., Пророченко О. П. Деякі питання німецької фразеології // Німецько-український фразеологічний словник / У 2-х томах. / Укл. В. І. Гавриль, О. П. Пророченко. – Київ: Радянська школа, 1981. – С. 355-377.
4. Жовківський А. М., Жовківська Г. А., Івасюшин Т. Д. та ін. // Мудрість народна – мудрість міжнародна: Прислів'я, приказки, крилаті вислови та мовні звороти дев'ятьма мовами. – Чернівці: Рута, 2004. – 256 с.
5. Кудіна О. Ф., Пророченко О. П. Перлинни народної мудрості : Німецькі прислів'я та приказки / О. Кудіна, О. Пророченко. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 320 с.
6. Мальцева Д. Г. Страноведение через фразеологизмы : Пособие по немецкому языку / Д. Г. Мальцева. – Москва : Высшая школа, 1991. – 173с.
7. Beyer H., Beyer A. Sprichwörterlexikon / Beyer, Horst, Beyer Annelies. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1989. – 392 S.
8. Vitalish L. P. Mittel der Bildhaftigkeit in deutschen Sprichwörtern / Vitalish L. P. // Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія "Філологічні науки" (мовознавство) : Збірник наукових праць. – № 7. – Дрогобич, 2017. – 236 с. – С. 27-31.
9. Vitalish L. P. Typen der deutschen Phraseologismen (Struktur und Semantik) / Lyubov Vitalish // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Мова, література і культура: актуальні питання взаємодії" (13-14 жовтня 2017 р.). – Львів : Наукова філологічна організація "Логос", 2017. – 136 с. – С. 71-74.

Інтернет-ресурси

1. [de.metapedia.org/wiki/...](http://de.metapedia.org/wiki/)
2. <https://www.br.de/themen/wissen/sprichwoerter-redensarten-redewendungen-100.html>
3. <https://www.redensarten-index.de/>

4. www.duden.de
5. www.redensarten.net
6. http://shron1.chtyvo.org.ua/Nimetskyi_narod/Nimetski_pryslivia_ta_prykazky.pdf
7. http://shron1.chtyvo.org.ua/Zymomria_Mykola/Teoretychni_osnovy_frazeolohii.pdf
8. <https://naub.oa.edu.ua/2016/%D1%84%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B7%D0%BD%D0%BD%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96-%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%96-%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8/> -- Ісаєва І. Ф., Сабанська Н. М. Фразеологічні одиниці з топонімічним компонентом у німецькій мові та їх переклад на українську мову.
9. <http://www.megos.org.ua/megastatus/aforyzmy-germany.html>
10. <http://zitate.net/a.html>

Словники

1. Большой немецко-русский словарь / В 2-х томах / Под рук. О.И.Москальской. – М.: Советская энциклопедия, 1969.
2. Жовківський А.М. та ін. Мудрість народна – мудрість міжнародна: Прислів’я, приказки, крилаті вислови та мовні звороти дев’ятьма мовами. – Чернівці: Рута, 2004.
3. Кудіна О.Ф., Пророченко О.П. Перлинини народної мудрості: Німецькі прислів’я та приказки. – Вінниця: Нова книга, 2005.
4. Німецько-український фразеологічний словник / У 2-х томах. / Укл. В. І. Гаврись, О. П. Пророченко. – Київ: Радянська школа, 1981.
5. Попова О. А. Кращі прислів’я та приказки українського народу. – Донецьк: ТОВ ВКФ “БАО”, 2008.
6. Beyer H., Beyer A. Sprichwörterlexikon. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1989.
7. Borchard – Wustmann – Schoppe. Die sprichwörtlichen Redensarten im deutschen Volksmund. – Leipzig: VEB F. A. Brockhaus-Verlag, 1955.
8. Deutsche Sprichwörter und sprichwörtliche Redensarten // Kostjuk P. – K., 1963.
9. Duden. Deutsches Universalwörterbuch. – Mannheim etc., 1989.
10. Duden. Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten. Wörterbuch der deutschen Idiomatik. – Mannheim etc.: Dudenverlag, 1992.
11. Duden. Zitate und Aussprüche. – Mannheim etc.: Dudenverlag, 1993.
12. Friedrich W. Moderne deutsche Idiomatik: Systematisches Wörterbuch mit Definitionen und Beispielen. – München, 1966.
13. Graf A. 6 000 deutsche und russische Sprichwörter. – Halle (Saale), 1960.
14. Mieder W. Deutsche Sprichwörter und Redensarten. – Stuttgart, 1992.
15. Müller-Hegemann A., Otto L. Das kleine Sprichwörterbuch. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1972.
16. Röhrich L. Das große Lexikon der sprichwörtlichen Redensarten. – In 3 Bdn. – Freiburg etc., 1991.
17. Wahrig G. Deutsches Wörterbuch. – Gütersloh: Bertelsmann Lexikon-Verlag, 1991.

Література для самостійної роботи

1. Віталіш Л.П. Німецькі прислів'я та приказки: вправи і тести. – Львів: ПАІС, 2009.
2. Віталіш Л.П. Фразеологія німецької мови: Практикум. – Львів: ПАІС, 2007.
3. Мальцева Д. Г. Страноведение через фразеологизмы. – М.: Высшая школа, 1991.
4. Гавриль В.І., Пророченко О.П. Деякі питання німецької фразеології. – У кн.: Німецько-український фразеологічний словник / У 2-х томах. / Укл. В.І.Гавриль, О.П.Пророченко. – Київ: Радянська школа, 1981. – С. 355-377.
5. Barchudarow L. Sprache und Übersetzung. – M, 1979.
6. Burger H. Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen / Harald Burger. – Berlin : Schmidt, 2015. – 241 S.
7. Bußman H. Lexikon der Sprachwissenschaft. – Stuttgart: Kröner, 1990.
8. Chernyseva I.I. Feste Wortkomplexe des Deutschen in Sprache und Rede. – Moskau, 1980.
9. Daniels K. Neue Aspekte zum Thema Phraseologie in der gegenwärtigen Sprachforschung. Teil 1 // Muttersprache, 86, S.257-293.
10. Daniels K. Neue Aspekte zum Thema Phraseologie in der gegenwärtigen Sprachforschung. Teil 2 // Muttersprache, 89, S.71-81.
11. Herzog A. u.a. Idiomatische Redewendungen von A-Z: Ein Übungsbuch für Anfänger und Fortgeschrittene. – Leipzig, Berlin, München: Langenscheidt : Verlag Enzyklopädie, 2002. – 156 S.
12. Kleine Enzyklopädie: Die deutsche Sprache. In 2 Bdn. – Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie, 1970.
13. Reichstein A.D. Zur Analyse der festgeprägten Sätze im Deutschen – Deutsch als Fremdsprache, 4/1973.
14. Riesel E., Schendels E. Deutsche Stilistik. – Moskau: Verlag Hochschule, 1975.

Додаткова література

1. Віталіш Л. Berufsnamen in deutschen Sprichwörtern (Zur Didaktisierung im Unterricht). – Наукові записки. Випуск 89 (2) – Серія: Філологічні науки (мовознавство) : У 5 ч. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. – С. 195-198.
2. Віталіш Л.П. Berufsnamen in Sprichwörtern. – “Німецька мова в школі”: Науково-методичний журнал, видавнича група “Основа”, м. Харків. № 8 (32), 2011. – С. 10-11.
3. Віталіш Л.П. Frau und Weib im deutschen Sprichwort. – “Німецька мова в школі”: Науково-методичний журнал, видавнича група “Основа”, м. Харків. № 1 (13), 2010. – С. 12-14.
4. Віталіш Л.П. Артефакти у німецькій фразеології. – Звітна наукова конференція викладачів та науковців Львівського національного університету імені Івана Франка за 2010 рік. Тези доповідей. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
5. Віталіш Л.П. Дидактика граматичних категорій іменника на матеріалі німецьких прислів'їв / Любов Віталіш // Наукові записки. – Випуск 81 (2). – Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 4 ч. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. – С. 349-352.
6. Віталіш Л.П. Презенс сильних дієслів у німецьких прислів'ях (методичні матеріали) / Любов Віталіш // Матеріали ХУ Міжнародної науково-практичної конференції Асоціації українських германістів та УІІ Українсько-баварського конгресу германістів “Теорія та практика викладання німецької мови як іноземної:

перспективи розвитку". 24-25 жовтня 2008 року. – Тернопіль, вид-во ТНПУ, 2008. – С. 57-65.

7. Віталіш Л. П. Didaktisierung der grammatischen Kategorien des Verbs am Material deutscher Sprichwörter / Любов Віталіш // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні проблеми лінгвістичних досліджень і методика викладання іноземних мов професійного спілкування у вищій школі". Збірник наукових праць. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2007. – С. 205-207.
8. Чернышева И. И. Фразеология современного немецкого языка. – М.: 1970.
9. Burger H. Phraseologie / Harald Burger. – Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2007.
10. Bußman H. Lexikon der Sprachwissenschaft / Hadumod Bußmann. – Stuttgart: Kröner, 1990.
11. Chernyseva I.I. Feste Wortkomplexe des Deutschen in Sprache und Rede / . – Moskau, 1980.
12. Daniels K. Neue Aspekte zum Thema Phraseologie in der gegenwärtigen Sprachforschung. Teil 1 // Muttersprache, 86, S.257-293.
13. Daniels K. Neue Aspekte zum Thema Phraseologie in der gegenwärtigen Sprachforschung. Teil 2 // Muttersprache, 89, S.71-81.
14. Iskos A., Lenkowa A. Deutsche Lexikologie. – Leningrad, 1970.
15. Reichstein A.D. Zur Analyse der festgeprägten Sätze im Deutschen // Deutsch als Fremdsprache, 4/1973.
16. Stepanova M. D., Chernyseva I. I. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache / . – Moskau: Verlag Hochschule, 1975.
17. Thun H. Probleme der Phraseologie. – Tübingen, 1978.
18. Vitalish L. Sprichwörter mit Berufsnamen im Deutschunterricht / Lyubov Vitalish // DaFiU (Deutsch als Fremdsprache in der Ukraine), H. 22, 2010, S. 47-52.
19. Vitalish L. Wortpaare im Deutschunterricht/ Lyubov Vitalish // DaFiU (Deutsch als Fremdsprache in der Ukraine), 21/2009, S. 71-75.
20. Vitalish L., Kondzolka O. Stehende Vergleiche als typische Phraseologismen in der Umgangssprache (Materialien für den Unterricht Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene) (Fortsetzung) / Lyubov Vitalish, Oleksiy Kondzolka // DaFiU (Deutsch als Fremdsprache in der Ukraine), H.15. – Lwiw, 2004, S. 34-42.
21. Vitalish L., Kondzolka O. Stehende Vergleiche als typische Phraseologismen in der Umgangssprache (Materialien für den Unterricht Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene) / Lyubov Vitalish, Oleksiy Kondzolka // DaFiU (Deutsch als Fremdsprache in der Ukraine), H.14. – Lwiw, 2003, S. 14-23.
22. Vitalish L. Strukturelle Besonderheiten der sprichwörtlichen Redensarten mit Berufs- und Standesnamen / Lyubov Vitalish // DaFiU (Deutsch als Fremdsprache in der Ukraine), 24/2012, S. 21-23.